

ᐅᖅᑲᐅᖅᑦᑦᑦ ᑲᖅᖅᑲᐅᖅ ᐱᖅᑲᖅᑲᐅᖅ ᑭᐅᑲᖅᑲᖅ
Uqauhinut Kamisinaup Havakvia Nunavunmi
Office of the Languages Commissioner of Nunavut
Bureau du commissaire aux langues du Nunavut

Qanuq Malikniaqqat haffumunga Inuktut Tamaqtailinikku Maligaq hapkununga Nanminiaqatunun Havagvingnun, Kanatami Havagvikjuun uvalu Haamlangitlu

Hikutirvia 2025 titiraqhimajuq

Talvanga Taaqhivaliavia 9, 2017, **tamaita inuit nanminiaqtullu nanminirijaujullu** Nunavunmi **tunihijukhat tuhaqtitirmun kivgaqtuutunik inungnun Inuktullu.**

Una ilaujuq:

- Inungnut naunaitkutut,
- Nivingajut uvalu nanminiaqtut tuhaqtidjutit,
- Titiraqtit kivgaqtuqtut,
- Akiliqtuijunun uvaluuniin inungnun kivgaqtuutit.

Hapkuat pitqujahimajut atuqtaujukhat nanminiaqtunut timiqtaujunut tunihijut kivgaqtuidjutikhanik Nunavummiunut.

Una titiraq tunijuq ilitturipkaidjutinik maliknikku ilangani 3mi uvani Inuktut Tamaqtailinikku Maligaqmi (IPA) naunajaqhimajuqlu havagutinik pipkainikku maligutikhanik.

PIJAGHAT

Tamaita nanminirit (*ilaujut aviktuqhimajumi kanadamilu havagviit, haamlatku, ukualu nanminiaqtut timiit*) aulajut Nunavunmi **tautuktaujukhat, qungiaqtitijukhat, uvalu tunihilutik** hapkuninga Inuktut:

- Inungnut naunaitkutut, *ilaujut qilamiurnikku uvalu anitiqnikkut naunaitkutit*
- Nivingajut ukualu nanminiaqtut tuhaqtidjutait
- Titiraqtit kivgaqtuutait ukualu inungnik kivgaqtuqtut

Ukua Inuktut titiraqhimajut naunaitkutit, nivingajughat titiraqhimajullu titiqqt aadjikiiktughat tapkununga aala ilitarijaujut uqauhiit atuqtaujut.

ITQAUMAJAGHAT:

Inuktut, Qablunaatut ukualu Uivitut ilitarijaujut uqauhiit Nunavunmi. Inuktut uqauhiujuq naunajautaa Inuinnaqtun Kugluktumi Iqaluktuutiamiluniit, Inuktitut aalani nunallaani.

AALLAT HAVAKTAKHAT

Tunihivit qujaginaq kitunun kivgaqtuutunik?

Nanminirijat tunihikpat qujaginaq hapkuninga kivgaqtuutunik, pidjutiqaqtuq qanuriniinun hapkua **nanminiqaqtut tunihijut kitunik kivgaqtuutunik**:

- **Ihariagijaujut kivgaqtuutit, ilaujut:**
 - **Qilamiunikkut, annaktuinikkut** ukualuuniin aadjikiivjaktut **qilamiunirmun kivgaqtuutit** hatumiarutuluuniin (ilaujut **tuhaqtitinikkut** ukualuuniin. **hivajautikkuluuniin kivgaqtuutit**)
 - **Aanniaqtailinikkut, aanniarnikkut** ukualuuniin **havautiliqinikkut** kivgaqtuutit
- **Iglumingni, igluqaqtunun** ukualuuniin **tungahuktitinirmun** kivgaqtuutit, ilaujut:
 - **Niriviit, hiniktarviit, igluqaqtut igluliqinikkut** kivgaqtuutit, ukualu
 - **Kivgaqtuutit** igluqaqtunun (ilaujut **alrujaqtuliqijit, urhuqjualiijit, imiqtaqtut hivajautiliqijullu**)

Nanminirit tunihikpata tapkuninga kivgaqtuutunik, taimaali, **ilaliutihimajut** pijaghanun pijaghaqaqtut naunaitkutanik, ningingajunik ukualu nanminiqaqtut tuhaqtidjutait titiqiqijillu/inungnun kivgaqtuutit, pihimalugit hapkua **titiraqhimajut uqarnikullu tuhaqtidjutit** tunijaulutik Inuktut:

- Tamaita tuhaqtidjutit, qajangnautit maligahaluuniin turaangajut atuqtunun niuvaajunuluuniin kivgaqtuutit.
- Tatqirhiutini akiligahat, akiligahat, aadjikiivjaktullu turaangajut inungnun kitut Inuktut uqajuktut.
- Aalat pitqujaujut tuhaqtidjutit ataani IPAmi

Qanuriliuqtukhauvinga?

Timiujut pijakhaat uqauhikkut pijakhait maliklugillu *Inuktut Tammaqtailinirmut Maligaa*.

Munarigiami angirutinga uumunnga *Inuktut Tammaqtailinirmut Maligaa*, hanaijalaaqtutit Inuinaqtut Uqauhiinik Upalugaijaunmik. Nanminirit aullaqtiqtait nuutirutait malingnikkut maliganun taimailuqnirmun.

INUKTUT UQAUHIKKUT UPALUNGAIJAUTIKHAQ

Huaunva inuktut uqauhikkut upalungaijautikhaq?

Inuktut uqauhirnirmut upalungaijaut ikajuutaujuq nanminiqaqtut timiqutingit atuqtaaqtaa munarigiami angirutingit uumunnga *Inuktut Tammaqtailinirmut Maligaa*. Una ihumaliurut ikajuqtait timiqutigijaujut munarigiami iniqtirutinga uqauhilirinirmut uqariijaqtamiknik.

Inuktut uqauhianun upalungaijaut titiqqat tapkua ilaujut kitunun, kikliqaqtunun-pijaghat. Hapkua tkinahuarutit pidjutaajut atugahanik hivumuunirmun mikhaanun pijaangini maligahanun pijaghat. Upalungaijautini iluaniituqaqtut kangiqhidjutit hapkuninga:

- Qanuriniit kitunun nanminiquitit nanminirijaujuq ukualu titiraqhimajut maligahanun pijaghat.

- Aktilaarutit, maliruagahat atuqtaujuullu tughiqtaujuuni nakuugijaunikkut maligahanun pijaghat.
- Atulirniranun atugahat.
- Qanuqtut tuhaqtitinirmun tamangnik Inuktut Uqauhikkut Upalungaijaut unalu piinarialik tuhaqtidjutit kivgaqtuutuluuni Inuktut.

Qanurittunik qanuriliurutikhanik qanuriliurutikhanikluunniit nanminirijajut ilaujukhat Inuktut Uqauhikkut upalungaijautaani?

Piqaqtuq aalakiinik hulidjutinik aktilaarutinikluuniin tapkua ihumagijaghatit humi upalungaijailiruvun malittiarnirmun pinahuarutit pijagharnun. Uuktuutigilugu:

- Numiktirutit ukualu nuititnirmun tuhaqtidjutit, makpiraanuat, nivingajughallu, taimaa.
- Tunihilutik qaritaujakkut inungnun kivgaqtuutinikluuniin Inuktut
- Numiktilugit uvalu nuitlugit naunaitkutit
- Tunihiniq Inuktut ilihaidjutnik havaktinun
- Ilihaqtilugit tungahuktinirmun tainirnik Inuktut titiqiqivingni havaktunun
- Havaklugit havauhighat tunihijaami Inuktut kivgaqtuutinik tuhaqtidjutiniklu.
- Ilaujut uqaqtaarnirmun Inuktut havaaniktitaunirmun ajuittiaqtunun.
- Havaqatigiingnirmun una hivajaqtaunikkut uqaqtiliqtuujuq/numiktiriji
- Hungiutilugit qaritaujakkut qaniujaqpait
- Tuhaqtilugit piinarialgit kivgaqtuutit Inuktut

Pitquajaujuq upalungaiqhimaluni Inuktut uqauhikkut upalungaijautinik?

Timiqutit ihariaginarungnakhijauq piliuriami Inuktut uqaahirnirmut ihumaliurut taimaa ihuiguuhtu tujuqtauqpat Havagvipingnut timiqutivit malinginninganik uqaahirnut uqariijaqtanginik.

Kihiani, upalungaijaangat Inuktut uqaahirnik upalungairutikharnik nanminikkut hanaqidjutikhaq ikajuutiginaqtuq havakvingnun aulajaangat tapkuninga *Inuktut Tammaqtailinirmut Maligaq*. Upalungaijautit ikajuutaujut taimaali pipkaidjutaungmata katimajiinun naunaijaqlugit uvalu upalungaijailutik hivungani hulidjutikhanun pijakhat maligahanun. Imaal, Iltarijauhijamut Uqaahirnut Kamisina ataniqtuidjutiquaqtuq nutqaqtitlugit naunaijaqtauhimaaqtut angiqtauqpata Inuktut uqaahirnut upalungaijautit ataani ilangani 30(4) uumani IPA.

Hunaungmangaat havauhiq?

Timiqutit iniqtiqtaaqtaa Inuktut uqauhikkut upalungaijaut utiqtiiffaarlugu Havagvianun Uqauhikkut Kamisina Nunavunmi (OLCN) aturlugit hivajautaa naunaitkutait ilaujut uvani aadjiliuqhimajumi.

Pitquhiliqijitkut

Pitquhiliqijitkut tunihijut maningnik nanminiaqatunun havagviinun. Titiraqhimajillu nakuutqijakkut havauhighanik.

Hivajautaa: 867-975-5500 Akiitukkut: 1-877-212-6438

Qaritaujakkut: <https://www.gov.nu.ca/en/culture-language-heritage-and-art>

Qaritaujakkut titiqivia: info@gov.nu.ca

Inuktut Uqausinginnik Taiguusiliuqtiit (IUT)

Inuktut Uqausinginnik Taiguusiliuqtiit (IUT) tunittaaqtut ajuittiarnirmik ihuaqtumik aturninga Inuktut uqauhinginiklu. Numiktirijuitut.

Hivajautaa: 867-975-5545 Akiitukkut: 1-855-232-1852

Qaritaujakkut: <http://www.taiguusiliuqtiit.ca/>

Qaritaujakkut titiqivia : iut@gov.nu.ca

APIRHUUTAUHIMAAQTUT

PIJAGHAT

Qanuriniaqqik katulaaktiuguma Kvamatkunun Nunavunmi? Tuhaqtitijughauvik inungnun Inuktut?

Hii. Ilangani 4 uumani IPA naunaijaqhimajait pijaghat kaantraanun Nunavut Kavamatkunun ukuallu kavamatkunni pivigijauvingnun. Tamaita kutalaani ilaujughat pijaghat katulaaktuq tuhaqtitiluni tunihilunilu kivgaqtuutunik inungnun Inuktut.

Qanuqtut naunaijaqhimava tuhaqtidjutitka nanminimnun Inuktut uqauhikkut upalungaijautaa unalu piinarialik tuhaqtidjutit kivgaqtuutillu Inuktut.?

Havaktaghatit nanminiqqit upalungaijautait piinarialaqilutigit inungnun (imaa, iliuraqtauluni nanminirit qaritaujaliqivianun takunaqhilugiluuniin titiraqtup najugaani) havaklugillu avatiit humi inuit ilihimajaangini uqaqtaqtut Inuktut (un apijauniaqtuq imaa nivingaqlugit naunaitkutit, atuqhugit Inuktut tungahuktidjutit titiraqtiup najugaani, Inuktut piinarialingmik nipitqaqtunik, taimaa.).

Qanuriliniaqqa ihuiguhuktuqaqqat Havagvianun Uqauhiliqinirmun Kamisinaanun mighaanun nanminirma?

Havagvia Uqauhiliqinirmun Kamisinap Nunavunmi ihivriuhiniaqtuq tamainun pijaaqtunun ihuiguuhtunun uqautigijaujunun. Hapkuat ihuiguuhtauttaaqtut titiqqamut, sainiutimut, naunaipkaidjutimulluuniit titirakhimaittuq Inuktut, havaamulluuniit tunijaujuq havakvikmit Qablunaanginnaq.

Nanminirit tujurumigit Inuktut uqauhikkut upalungaijautit, Havaviup ihivriungniaqtait upalungaijautit munarilugillu atungnirit.

Nanminirit tujungitkumigit upalungaijautit, Havagviup apiriniaqtaait nanminirit upalungaijautit. Una upalungaijautip naunaijarniaqtait qanuq qakugulu pidjutiginiaqtatit pijaghat maligakkut.

AJUQHAUTIT

Qanuqtut nanminira tunihiniaqqa titiraqtimik inungnun kivgaqtuutunik Inuktut piqangitkumi malrungnik uqauhiqaqtunik havaktinik?

Ukua OLCN kangiqhimajut tunihiniirmun titiraqtimin inungnun kivgaqtuutunik Inuktut ajungnarniaqtuq ilanginun pijaami. Nanminirit atulighahaa una, malingnira kajumiitumik.

Qanuriniitigut, nanminirit tunihijaaqtuq ilihaidjutnik havaktingnun, numiktiqlugit akhuungnaqtut titiqqat, havaktitlutit Inuktut-uqajuktunik havaktinik ukualu ihariaginirmun hivajaqataaqtajunun nimiktirijiinun, qanuriniitigut nanminit aktilaangitigut.

NUMIKTIGAKHAT

Hunaujut havakviga piqaqtukhat numiktikhimajukharnik Inuktut?

- Inungnun naunaitkutit, ilaujut qilamiunirmun anivighat naunaitkutait.
- Nivingajut ukualu nanminiqaqtut tuhaqtidjutait

Nanminirit tunihikpata kitunun kivgaqtuutunik (takulugu makpirnia 1 kangiqhittiarumaguvin), numiktiqtaghatit:

- Tatqiqhiutini akiligakhat
- Akiligahat
- Amirnaqtunik
- Tuhaqtidjutit
- Aangajaaqnaqtunik atuqniinun maligahat
- Nirivingni nirijaghat
- hiniktarviit igluangini maligahat
- Maligahat kivgaqtuutinun

AGHUUNGNAQTUT ILIHIMAJAGHAT:

Pijaangini tapklua Inuktut (qaniujaqpait or inuinnaqtut titirauhiit) ingungnun naunaitkutit, nivingajut nanminiqaqtullu tuhaqtidjutait aadjikiiklugit iluaniitunun qujaginaq aalat uqauhiit atuqtaujut.

Nanminirma ihariagijaaqqa nuitlugit tamangnik Inuktitut Inuinnaqtullu?

Qanuriniitigut. Nanminirit ihariagijaaqatut tunihinirmun tamangnik Inuktitut inuinnaqtullu tunihiguvit kivgaqtuutit tamaani Nunavut.

Taimaali, nanminirit titiraqtughat Inuinnaqtun havakumik nanminirnik Kulguktumi Ikaluktuutiamilu, Inuktitut havakumik nanminiqtik ilangini Nunavunmi.

Niuvvaaviqaqtunga nanminimnik. Pijariaqaqik niuvaadjutit naunaitkutillu Inuktitut?

Imannaq, kihimi timiqutit tunigumi ihuaqtumik havaangit (takulugu makpiraangani 1 naunairjuumirumaguvit).

Kihimi, ilaliutijumaniarungnakhijat Inuktitut niuvvaaviup uqaqatigiami naunaitkutaa, ilaganaitumik "Quanaqqutit niuviravit..." tuhaqtidjut, uvalu qujaginaq aalat inungnun tuhaqtidjutit titiraqhimajut naunaitkutingni.

IKAJUUTIKHAT

Taima tamaita numiktitiqtaujaangat aituijaangat ikajuutikharnik Inuktitut akituvalaarniaqtun. Ikajuqighaqaqqa piinarialingmik?

Pitquhiliqijitkut tunihijut maningnik nanminiqaqtunun havagviinun. Paqinaqtut amigaitut kangiqhidjutit qaritaujakkut uvani:

- <https://www.gov.nu.ca/en/culture-language-heritage-and-art/grants-and-contributions-private-sector-inuktitut>

Piqaqqit titiraqhimajunik numiktirijiinik?

Hii, piqaqtugut titiraqhimajunik numiktirijiinik. Kihimi, naunaijalimaitavut qanuriniit numiktirit.

Pijaami titirakhimajunik, titiraqtukhaujutin uvaptiknun uvani langcom@langcom.nu.ca hivajaqlutaluuniin uvani 867-975-5080 unaluuniin 1-877-836-2280 (akiituq)

Piqaqqa uqaqhikkut ilihautinik havaktinun?

Hii. Una Pirurvik Karimavia ukualu Nunavut Arctic College qakunguraangat ilihagtivitaktut inungnun.

Pirurvik Katimavia

Hivajauti: 867-979-4722

Qaritaujakkut: info@pirurvik.ca

Qaritaujaliqivia: www.pirurvik.ca

Imaalu, inmi "Tusaalanga" qaritaujaliqivia ihuaqtuq ikajuutikhaq ilihariangini Inuktitut: www.tusaalanga.ca/

Nunavut Ilihaqpaalirvia

Hivajauti: 867-857-7200 Akiitukkut: 1-866-979-7222

Qaritaujakkut titiqqivia:

- nunatta@arcticcollege.ca
- kivalliq@arcticcollege.ca
- kitikmeot@arcticcollege.ca

Qaritaujakkuurutaa: <https://www.arcticcollege.com/>